

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av lagen om statens konsolideringsgarantier**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att giltighetstiden för lagen om statens konsolideringsgarantier skall förlängas så att lagen kan tillämpas på statsgarantier om vilka ansöks under åren 1993—1995. Samtidigt föreslås det att till lagen skall fogas en definition på små och medelstora

företag samt att lagen skall kompletteras med förutsättningarna för att garanti skall beviljas.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Lagen om statens konsolideringsgarantier (529/93) trädde i kraft den 1 juli 1993. Avsikten med lagen är att trygga verksamhetsbetingelserna för skuldsatta små och medelstora företag genom konsolidering av krediter som depositionsbanker beviljat företag och genom beviljande av partiell statsgaranti för krediterna. Ett syfte med lagen är samtidigt att förbättra depositionsbankernas soliditet genom förstärkande av deras balans. Konsolideringsgarantin är statlig proprieborgen som gäller kapital, ränta och andra avgifter enligt kreditavtalet. Garantin ges till högst 50 procent av beloppet av den kredit som skall konsolideras. Konsolideringsgarantier kan samtidigt vara i kraft till ett belopp av högst 3 500 miljoner mark.

Fram till utgången av juli 1994 hade konsolideringsgarantier sökts för krediter på totalt ca 2 miljarder mark och de inkomna garantiansökningarna var 338 stycken. Under motsvarande tid beviljades garantier på krediter för totalt ca 1,15 miljarder mark. Statens gällande garanti- och offertansvar var totalt ca 575 miljoner mark. Konsolideringsgarantin har varit ett viktigt instrument för tryggnad av

verksamhetsbetingelserna för livsdugliga små och medelstora företag.

Bankernas oreglerade fordringar var vid utgången av 1992 totalt 55 miljarder mark, vilket utgör 9,3 % av alla ansvar. De företag som idkade industriell verksamhet hade då 4,13 miljarder mark i oreglerade krediter. Motsvarande tal var 52 miljarder mark och 9,6 % 1993, av vilka företag som utövade industriell verksamhet stod för 3,97 miljarder mark. Av den industriella sektorns oreglerade krediter uppskattas största delen härröra från små och medelstora företag. Bankernas kreditförluster uppgick 1992 till 22 miljarder mark och 1993 till 19 miljarder mark. Under 1994 uppskattas kreditförlusterna fortsätta på en hög nivå. När mängden av dem uppskattas är en utgångspunkt nivån på kreditförlusterna under 1993. De oreglerade krediterna och kreditförlusterna är endast riktgivande när det gäller företagens förmåga att återbetala sina nuvarande krediter. Utöver detta finns det krediter för vilka bankerna frivilligt har underlättat villkoren till följd av överskuldssatthet och betalningssvårigheter, t.ex. genom att sänka räntorna för krediterna.

Trots uppsvinget på marknaden och de därav följande bättre verksamhetsbetingelserna

kommer de små och medelstora företagens genomsnittliga skuldsatthet att kvarstå på en mycket hög nivå åtminstone under de kommande två-tre åren. Men företagen har också fått och kommer att få behov av investeringar. De risker som reflekteras på småindustrin och den medelstora industrin, i synnerhet stora företags konkurser, gör att uppsvinget går långsammare. Dessutom inleder flera företag export med vilken sammanhänger risker och där resultatet kan ses först efter en längre tid. Tillväxten inom exporten och omsättningen ökar vidare behovet av driftskapital. En hög skuldsatthet och de egna säkerheternas otillräcklighet gör det svårt att få nya krediter. Bankerna har svårt att ge ny finansiering, om det föreligger säkerhetsbrist och t.o.m. ett livsdugligt företag har hög skuldsatthet. Denna faktor försvårar livsdugliga små och medelstora företags möjligheter att sätta igång med investeringar samt att göra att det ekonomiska uppsvinget går långsammare.

För de företag som verkar på den inhemska marknaden sker uppsvinget långsammare än för den övriga industrin och de behöver därmed mera anpassningstid.

Trots det spirande uppsvinget inom ekonomin kan man på ovan nämnda grunder bedöma att bankernas möjligheter att i betydande grad utöka de små och medelstora företagens finansiering är ringa under de närmaste åren. I fråga om möjligheterna att konsolidera överkuldsatta små och medelstora företags främmande kapital gäller också att de är synnerligen begränsade utan tilläggsäkerheter. På grund av detta är det motiverat att det också inom de närmaste åren finns ett finansieringsinstrument att tillgå med hjälp av vilket livsdugliga men skuldsatta små och medelstora företags bankkrediter kan konsolideras.

På basis av vad som anförs ovan kan det uppskattas att konsolideringsgarantier fram till utgången av 1994 kommer att sökas för krediter uppgående till ca 1,5 miljarder mark och under följande år 600—1 000 mark, vilket betyder 150—250 ansökningar per år. Härvid kan totalbeloppet av de krediter som skall konsolideras stiga till 4—5 miljarder mark. Till följd av detta är det motiverat att förlänga giltighetstiden för lagen om statens konsolideringsgarantier med ett år så att garantier kan beviljas på basis av sådana ansökningar som har anlänt till Statsgaranticentralen före utgången av 1995.

Som små och medelstora företag och därmed som företag som lagens tillämpningsområde gäller har ansetts företag med högst 500 arbetstagare, där värdet av anläggningstillgångarna är högst 350 miljoner mark och där ett storföretags ägarandel är högst 1/3 av hela företaget. Definitionen avviker från den definition på små och medelstora företag (sm-företag) som tillämpas inom Europeiska unionen (EU). Inom EU tillämpas i fråga om sm-företag en gräns om 250 arbetstagare och en omsättning om högst 20 miljoner ecu. Till följd av detta föreslås att till lagens 2 § skall fogas en definition över små och medelstora företag som stämmer överens med den sm-definition som tillämpas i EU i enlighet med den praxis som vunnit hävd under den senaste tiden.

I regeringens proposition med förslag till lag om statens konsolideringsgarantier (RP 31/1994 rd.) nämns som en faktor som talar för att garanti bör beviljas att det företag som skall konsolideras har gjort upp en saneringsplan. I praktiken har en dylik plan eller någon annan motsvarande utredning i de flesta fall utarbetats på företagets initiativ, vilket gör att som en förutsättning för att garanti skall beviljas bör ställas att en sådan plan eller utredning skall presenteras. Till följd av detta föreslås att till lagens 3 § skall fogas ett nytt 2 mom., enligt vilket ett företag för Statsgaranticentralen bör presentera en saneringsplan eller en annan utredning över de åtgärder som företaget kommer att vidta för att utveckla sin verksamhet. Utredningen i fråga skall vara en del av det material utgående från vilket Statsgaranticentralen gör en bedömning av företagets livsduglighet.

2. Propositionens verkningar i fråga om ekonomi och organisation

I regeringens proposition med förslag till lag om statens konsolideringsgarantier uppskattades att ersättningsprocentsatsen beträffande konsolideringsgarantierna blir 20 procent. Härvid används statliga medel för ersättningar som mest uppgående till 700 miljoner mark. Ifall det ekonomiska uppsvinget fortgår på prognostiserat sätt kan man förvänta sig att detta befrämjar verksamhetsbetingelserna för de företag som skall få garantier. Dessutom har det i många fall i samband med beviljandet av garantier också förutsatts andra arrangemang

som förbättrar företagens finansieringsuppbyggnad, t.ex. att det egna kapitalet förstärks. Också med dessa åtgärder kan verksamhetsbetingelserna för de företag som skall få garantier förbättras. Det är dock svårt att på förhand bedöma beloppet av garantiförlusterna. Hittills har tre företag som har fått konsolideringsgaranti försatts i konkurs. Bankerna har ansökt om ersättningar till ett värde av ca fyra miljoner mark. Bruttobeloppet av de ersättningar som skall betalas ut på basis av konsolideringsgarantier uppskattas 1994 vara 25 miljoner mark. Den slutliga förlusten sedan ersättningarna har betalats ut beror på resultatet av återkraven och realiserandet av säkerheterna.

Konsolideringsgarantierna har skötts av ca 10 personer i tidsbeställda arbetsförhållanden. Det att lagens giltighetstid förlängs innebär att de tidsbestämda arbetsförhållandena förlängs i motsvarande mån.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen baserar sig på Statsgaranti-centralens framställning och den har beretts som tjänsteuppdrag på handels- och industriministeriet i samarbete med Statsgaranticentralen. Över propositionen har utlåtande begärts av finansministeriet, Bankföreningen i Finland, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Centralförbundet för Småindustri och Företagarnas Centralförbund i Finland. Dessa ansåg allmänt att propositionen var viktig och brådsakande. Deras anmärkningar har i mån av möjlighet beaktats i propositionen.

4. Internationella fördrag

Avtalet om Europeiska ekonomiska samar-

betsområdet (EES-avtalet) trädde i kraft vid ingången av 1994. Utgångspunkten i EES-avtalet är att statsstöd som snedvrider den internationella handeln är förbjudna. Det viktiga med tanke på stödets ändamålsenlighet är bedömningen av stödets effekter på konkurrensen och handeln.

Inom Europeiska gemenskaperna (EG) har det dock godkänts flera undantag från förbudet mot att bevilja statsstöd. I normerna på lägre nivå anses bl.a. stöd till små och medelstora företag mera tillåtet än andra stöd. Enligt EES-avtalet måste varje nytt stödprogram samt betydande ändringar i de stödprogram som är i användning anmälas till EFTA:s övervakningsmyndighet ESA. Ifall stödprogrammet uppfyller bestämmelserna i EES-avtalet, godkänner övervakningsmyndigheten programmet och fastställer en övre gräns för stöd enligt programmet. Även statsgarantierna definieras som statsstöd inom EES.

Lagstiftningen om statens konsolideringsgarantier har anmälts som ett befintligt stödprogram till ESA. Likaså skall de ändringar i lagstiftningen som föreslås i propositionen anmälas till ESA som en ändring i stödprogrammet.

5. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

Det nya 2 och 3 mom. i 2 § och det nya 2 mom. i 3 § föreslås bli tillämpat på ansökningar som har kommit in till Statsgaranticentralen sedan lagen har trätt i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om statens konsolideringsgarantier

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 18 juni 1993 om statens konsolideringsgarantier (529/93) 14 § 2 mom. samt fogas till 2 § ett nytt 2 och 3 mom. och till 3 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., samt till 14 § ett nytt 3 mom. som följer:

2 §

Med små och medelstora företag avses i denna lag företag med

- 1) en personal om högst 250 personer och
- 2) en årlig omsättning om högst 120 miljoner mark eller en balansslutning om högst 60 miljoner mark.

Som små och stora företag anses dock inte

- 1) aktiebolag där ett eller flera företag som inte är små eller medelstora företag har en ägarandel som överskrider 25 procent av aktiekapitalet,

- 2) öppna bolag där företag som inte är små eller medelstora företag är bolagsmän,

- 3) kommanditbolag där andra än små eller medelstora företag är ansvariga bolagsmän.

3 §

För bedömning av den förutsättning som

nämns i 1 mom. skall det företag för vars krediter garanti ansöks också presentera en saneringsplan eller någon annan utredning om de åtgärder med vilka företaget kommer att utveckla sin verksamhet. Saneringsplanen eller utredningen av annat slag skall innehålla de åtgärder som har till syfte att trygga företagets verksamhetsbetingelser.

14 §

Denna lag tillämpas på statsgarantier som med stöd av denna lag söks åren 1993—1995.

Stadgandena i 2 § 2 och 3 mom. samt 3 § 2 mom. tillämpas på de ansökningar som har kommit in till Statsgaranticentralen sedan denna lag har trätt i kraft.

Denna lag träder i kraft den

199 .

Helsingfors den 21 oktober 1994

Republikens President
MARTTI AHTISAARI

Handels- och industriminister *Seppo Kääriäinen*

Bilaga

Lag**om ändring av lagen om statens konsolideringsgarantier**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i lagen den 18 juni 1993 om statens konsolideringsgarantier (529/93) 14 § 2 mom. samt fogas till 2 § ett nytt 2 och 3 mom. och till 3 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., samt till 14 § ett nytt 3 mom. som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

2 §

Med små och medelstora företag avses i denna lag företag med

- 1) en personal om högst 250 personer och
- 2) en årlig omsättning om högst 120 miljoner mark eller en balansomslutning om högst 60 miljoner mark.

Som små och stora företag anses dock inte

- 1) aktiebolag där ett eller flera företag som inte är små eller medelstora företag har en ägarandel som överskrider 25 procent av aktiekapitalet,
- 2) öppna bolag där företag som inte är små eller medelstora företag är bolagsän,
- 3) kommanditbolag där andra än små eller medelstora företag är ansvariga bolagsmän.

3 §

För bedömning av den förutsättning som nämns i 1 mom. skall det företag för vars krediter garanti ansöks också presentera en saneringsplan eller någon annan utredning om de åtgärder med vilka företaget kommer att utveckla sin verksamhet. Saneringsplanen eller utredningen av annat slag skall innehålla de åtgärder som har till syfte att trygga företagets verksamhetsbetingelser.

14 §

Denna lag tillämpas på statsgarantier som med stöd av denna lag ges 1993 och 1994.

14 §

Denna lag tillämpas på statsgarantier som med stöd av denna lag söks åren 1993—1995.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Stadgandena i 2 § 2 och 3 mom. samt 3 § 2 mom. tillämpas på de ansökningar som har kommit in till Statsgaranticentralen sedan denna lag har trätt i kraft.

Denna lag träder i kraft den

199 .